

Af uddraget fremgår det, at Brian Holm gennem sin karriere har taget forskellige stoffer, og han rejser selv spørgsmålet om, hvorvidt det er doping eller blot vitaminer og kosttilskud.

Tabel 6.1 angiver brugen af doping fordelt på forskellige grupper.

Gruppe	Procent
Befolkningen	0,6
Brugere fra 15 motions- og fitnesscentre	4,7
Repræsentationsholdsgymnaster	1,8
Eliteudøvere fra 14 idrætsgrene	1,6
Løbere i Copenhagen Marathon	1,3
Licenscykelryttere	9,4

Tabel 6.1. 7040 besvarelser viser hvor mange procent, som angav at have anvendt midler, der i 1999 var på Den Olympiske Komites dopingliste. Efter Pedersen, I. K. og Benjaminsen, L.

-
- Hvad betragter I som doping? Hvorfor?
 - Mener I, at Brian Holms indtagelse af vitaminer og kosttilskud var doping?
 - Er doping det samme som at snyde?
 - Hvordan påvirker mediernes omtale af doping inden for cykelsporten og andre idrætsgrene jeres opfattelse af de pågældende idrætsgrene?
 - Diskutér tallene i tabel 6.1 og overvej, hvilke årsager der kan være til disse.
 - Lav evt. en spørgeskemaundersøgelse på skolen, hvor I finder ud af, hvor omfattende problemet er på jeres skole. I kan bl.a. også spørge om årsagerne til anvendelse af doping.

FAIRPLAY

Fairplay betyder ærligt spil.

Begrebet **fairplay** har eksisteret inden for idrætten i mange år. Fairplay understreger, at selve processen frem mod et godt resultat eller målet er mindst lige så vigtig som resultatet selv.

Grundlæggende kan man tale om to former for fairplay, selv om de to former til tider flyder sammen, nemlig den formelle og den uformelle fairplay.

Den formelle fairplay indeholder forventningen om, at man overholder de regler, der gælder for den disciplin, man har valgt at deltage i. Der eksisterer et regelsæt, som skal overholdes.

Den uformelle fairplay handler om, at man forsøger at holde sig til idealet "gør dit bedste". At opgive på forhånd eller undervejs eller at stille sig tilfreds med et uafgjort resultat, fordi det tjener til begge holds fordel, er eksempler på, at man bryder den kontrakt, som man har indgået ved konkurrencens start. Både den formelle og den uformelle fairplay er med til at skabe en ramme om konkurrencen, en ramme, som giver deltagerne overblik og sikkerhed.

Fra international side har man forsøgt at sætte ind over for det forfald af fairplay, der har præget idrætten i nyere tid. Allerede i 1975 lavede den internationale komite "The international Committee for Fair Play" en deklaration om fairplay primært gældende for elitesport. I kølvandet på denne udvikling opstod 18 år senere, i 1993, den europæiske fairplaybevægelse "The European Fair Play Movement", der arbejder for at fremme fairplay i sporten. Sideløbende har Europarådet forsøgt at fremme fairplay inden for idrætten og at sikre dens troværdighed. Netop Europarådet lancerede i 1993 i samarbejde med Den Europæiske Union et initiativ, som havde til hensigt at fremme fairplay i sportens verden. Initiativets fokus var unge mennesker, som gennem sjove slagord og slogans skulle gøres opmærksom på fairplay.

Streetbasket og ultimate er eksempler på idrætsgrene, hvor der er et fast regelsæt, men hvor deltagerne selv er dommere. Det stiller store krav til fairplay.

- Spil en kamp eller lav et kort forløb med streetbasket og/eller ultimate.
- Diskutér, hvilke krav det stiller til deltagerne selv at skulle dømme.

I værdidiskussionen spiller også kønsaspektet en rolle. De feminine værdier tolkes traditionelt som harmoni, udtryk, skønhed og kunst, mens de maskuline tolkes som udfordring og professionalisme. Selv om flest kvinder vælger idrætter, der er æstetisk orienterede og har processen i fokus, fx gymnastik og dans, mens flest mænd vælger mere resultatorienterede idrætter, fx fodbold, så er der i dag mange eksempler på, at dette stereotype billede er under forandring.

- Skriv en liste over foretrukne idrætsgrene for henholdsvis piger og drenge på jeres hold.
Diskutér, om der er nogle kønsspecifikke tendenser og eventuelt hvorfor.
- Fokuser i et forløb på henholdsvis maskuline og feminine værdier, det kunne fx være gennem fodbold og dans.
Diskutér, hvilke værdier fodbold og dans indeholder.
Overvej forskelle på drenge og piger, hvad angår deltagelse, roller, motivation og dygtighed.
Diskutér, hvilke årsager forskellene kan have.

IDRÆT OG ETIK

Er det *snyd*, hvis man hiver en modspiller i trøjen? Hvis man tager doping? Hvis man tyvstarter? Hvis man filmer sig til et straffespark? Eller er det kun snyd, hvis det bliver opdaget?

- Diskutér på holdet, hvor jeres grænser for snyd går.
- Hvad betyder snyd for idrætten og dens værdier?

Snyd er først og fremmest et brud på nogle uskrevne regler og både etisk og moralsk forkert.

Moral er indbegrebet af, hvad der anses for rigtigt og sømmeligt med hensyn til menneskers handle- og tænkemåde.

Etik er læren om reglerne for, hvad der er godt og ondt. Etik er den teoretiske begrundelse for moral og indeholder en stræben efter den rette sædelige livsførelse.

Diskutér med udgangspunkt i de to definitioner, hvorfor snyd er etisk og moralsk forkert.

Som idrætten har udviklet sig i dag, er det i værdidebatten nødvendigt at inddrage begrebet etik. Etik rummer en intention om at handle på den rigtige måde både i forhold til sig selv og andre. I sporten i slutningen af 1800-tallet lå der i hele fairplaytanken og generøsiteten over for modstanderen en høj grad af etisk bevidsthed. Men med samfundets og idrættens udvikling har der været en tendens til forfald af de etiske spilleregler. I dag er **doping** et stort problem især inden for konkurrenceidræt, men også blandt motionister som fx ønsker en hurtig smutvej til større muskler. Konkurrenceidrættens krav om at nå højere, bevæge sig hurtigere og blive stærkere inviterer doping indenfor, hvilket bl.a. understreges af de mange doping-skandaler under Tour de France de senere år og ved De Olympiske Lege i Athen, 2004. Doping er et eksempel på en problemstilling, som har en etisk dimension. De fleste mennesker betragter doping som snyd og anser det for at være moralsk forkert. Men i idrættens verden er der mange andre komplekse etiske problemstillinger:

Doping er anvendelse af ulovlige præstationsfremmende stoffer.

